

Mesur Tai (Cymru) 2011

2011 mccc 5

RHAN 1

ATAL DROS DRO YR HAWL I BRYNU A HAWLIAU CYSYLLTIEDIG

PENNOD 2

AMRYWIO CYFARWYDDYD I ATAL DROS DRO
YR HAWL I BRYNU A HAWLIAU CYSYLLTIEDIG

7 Ystyr “amrywiad ehangu” ac “amrywiad lleihau” etc

- (1) At ddibenion y Bennod hon, ystyr “amrywiad ehangu” yw amrywiad i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon sy'n gwneud un o'r newidiadau a ganlyn neu'r ddau (a dim newidiadau eraill)—
- (a) newid y cyfarwyddyd fel ei fod yn gymwys i ardal nad oedd yn gymwys iddi cyn hynny;
  - (b) newid y cyfarwyddyd fel ei fod yn gymwys i fath neu fathau o dŷ annedd perthnasol nad oedd yn gymwys iddo neu iddynt cyn hynny;
- a rhaid dehongli “elfennau ehangu” yn unol â hynny.
- (2) At ddibenion y Bennod hon, ystyr “amrywiad lleihau” yw amrywiad i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon sy'n gwneud un o'r newidiadau a ganlyn neu'r ddau (a dim newidiadau eraill)—
- (a) newid y cyfarwyddyd fel nad yw bellach yn gymwys i ardal yr oedd yn gymwys iddi cyn hynny;
  - (b) newid y cyfarwyddyd fel nad yw bellach yn gymwys i fath neu fathau o dŷ annedd perthnasol yr oedd yn gymwys iddo neu iddynt cyn hynny;
- a rhaid dehongli “elfennau lleihau” yn unol â hynny.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2. (See end of Document for details)

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** A. 7 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**
I2 A. 7 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

8 Amrywiad ehangu: pŵer i wneud cais

- (1) Caiff awdurdod tai lleol wneud cais i Weinidogion Cymru am amrywiad ehangu i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon—
- os dyroddwyd y cyfarwyddyd mewn ymateb i gais a wnaed gan yr awdurdod;
  - os gwneir y cais am amrywiad o leiaf chwe mis cyn y dyddiad y mae'r cyfarwyddyd i beidio â chael effaith;
  - os yw'r awdurdod, o fewn y cyfnod o chwe mis sy'n rhagflaenu'r cais, wedi cwblhau ymgynghoriad yn unol ag adran 9, a
  - yng ngoleuni'r ymgynghoriad hwnnw, ac ar ôl ystyried unrhyw wybodaeth berthnasol arall, os yw'r awdurdod yn dod i'r casgliad, mewn perthynas ag elfennau ehangu'r amrywiad, bod y cyflwr a ddisgrifir yn is-adran (2) yn bodoli.
- (2) Y cyflwr yw—
- bod y galw am dai cymdeithasol sy'n dod o fewn elfennau ehangu'r amrywiad yn sylweddol uwch neu'n debygol o fod yn sylweddol uwch na'r cyflenwad o dai cymdeithasol, a
  - bod yr anghydbwysedd hwnnw rhwng y galw a'r cyflenwad yn debygol o gynyddu o ganlyniad i arfer yr hawl i brynu a hawliau cysylltiedig.

Gwybodaeth Cychwyn

- I3** A. 8 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**
I4 A. 8 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

9 Amrywiad ehangu: ymgynghori

- (1) Mae'r adran hon yn darparu ar gyfer yr ymgynghoriad y mae'n rhaid i awdurdod tai lleol ei gynnal cyn y caiff wneud cais i Weinidogion Cymru am amrywiad ehangu i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon.
- (2) Rhaid i'r ymgynghoriad geisio barn ynghylch a oes angen i'r awdurdod wneud cais am amrywiad o'r fath ai peidio.
- (3) Ymgynghorer â'r personau a ganlyn—
- pob darparydd tai cymdeithasol—
    - y mae'n ymddangos i'r awdurdod ei fod yn landlord ar dŷ annedd a leolir yn ardal yr awdurdod (ond nid oes angen i'r awdurdod ymgynghori ag ef ei hun), a
    - y mae'r awdurdod o'r farn yr effeithid arno pe bai ei gais am amrywiad ehangu yn cael ei ganiatáu;
  - unrhyw gorff neu gyrff yr ymddengys i'r awdurdod ei fod neu eu bod yn cynrychioli buddiannau tenantiaid tai annedd o fewn ardal yr awdurdod—

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2. (See end of Document for details)

- (i) pan fo landlordiaid y tai annedd hynny yn ddarparwyr tai cymdeithasol, a
- (ii) pan fo'r awdurdod o'r farn yr effeithid ar denantiaid y tai annedd hynny pe bai ei gais am amrywiad ehangu i gyfarwyddyd yn cael ei ganiatáu;
- (c) unrhyw awdurdod tai lleol arall y mae ei hardal yn gyfagos i'r ardal y bwriedir i elfennau ehangu'r cyfarwyddyd fod yn gymwys iddi, a
- (d) unrhyw bersonau eraill y mae'r awdurdod o'r farn ei bod yn briodol ymgynghori â hwy.

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 9 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**
- I6** A. 9 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

10 Cais am amrywiad ehangu

- (1) Mae'r adran hon yn gosod y gofynion sydd i'w bodloni mewn cais gan awdurdod tai lleol i Weinidogion Cymru am amrywiad ehangu i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon.
- (2) Rhaid i'r cais—
  - (a) cynnwys drafft o'r cyfarwyddyd (fel y byddid yn ei amrywio pe caniateid y cais) a fyddai, pes cynhwysid mewn cais am gyfarwyddyd o dan adran 3, yn cydymffurfio â gofynion adran 3(2)(a);
  - (b) esbonio pam y mae'r awdurdod wedi dod i'r casgliad fod y cyflwr a ddisgrifir yn adran 8(2) yn bodoli;
  - (c) esbonio pam y mae'r awdurdod o'r farn bod yr amrywiad yn ymateb priodol i'r ffaith iddo ddod i'r casgliad fod y cyflwr a ddisgrifir yn adran 8(2) yn bodoli;
  - (d) esbonio pa gamau eraill y mae'r awdurdod yn bwriadu eu cymryd i leihau'r anghydbwysedd rhwng y galw am dai cymdeithasol a'r cyflenwad ohonynt o fewn ei ardal yn ystod y cyfnod y mae'r cyfarwyddyd (fel y'i hamrywiwyd) i gael effaith ynddo, ac
  - (e) disgrifio'r hyn a wnaeth yr awdurdod i gyflawni ei rwymedigaeth i gynnal ymgynghoriad o dan adran 9.

Gwybodaeth Cychwyn

- I7** A. 10 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**
- I8** A. 10 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

11 Ystyriaeth gan Weinidogion Cymru o gais am amrywiad ehangu

- (1) Os yw Gweinidogion Cymru o'r farn bod cais awdurdod tai lleol am amrywiad ehangu yn bodloni gofynion adran 10, rhaid iddynt ystyried y cais.
- (2) Os yw Gweinidogion Cymru o'r farn nad yw cais yn bodloni gofynion adran 10, rhaid iddynt wrthod ystyried y cais, onid ydynt o'r farn bod y methiant i gydymffurfio â'r gofynion yn ddibwys neu'n ddiarwyddocâd, ac os felly caniateir iddynt ystyried y cais.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2. (See end of Document for details)

- (3) Mae'n rhaid i Weinidogion Cymru hysbysu awdurdod yn ysgrifenedig—
- (a) os ydynt dan rwymedigaeth o dan is-adran (1) i ystyried cais am amrywiad ehangu;
  - (b) os ydynt yn penderfynu o dan is-adran (2) ystyried cais o'r fath, neu
  - (c) os ydynt dan rwymedigaeth o dan is-adran (2) i wrthod ystyried cais.
- (4) Mae'r diwrnod ar ôl y diwrnod yr anfonwyd hysbysiad o dan is-adran (3)(a) neu (b) i'w drin fel y dyddiad y penderfynodd Gweinidogion Cymru ystyried y cais.
- (5) Os bydd awdurdod tai lleol yn darparu gwybodaeth bellach o dan adran 27 cyn bod Gweinidogion Cymru wedi penderfynu ystyried cais, mae'r wybodaeth honno i'w thrin fel petai'n ffurfio rhan o'r cais.

Gwybodaeth Cychwyn

I9 A. 11 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**

I10 A. 11 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

12 Penderfyniad Gweinidogion Cymru ar y cais

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fydd Gweinidogion Cymru yn ystyried cais awdurdod tai lleol am amrywiad ehangu yn unol ag adran 11(1) neu (2).
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru wrthod y cais (heb ystyried a yw is-adran (2) yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ei ganiatáu ai peidio) os ydynt o'r farn—
- (a) bod yr awdurdod wedi methu â chydymffurfio â gofyniad a osodwyd o dan adran 27 mewn perthynas â'r cais, neu
  - (b) pan fo'n ofynnol i'r awdurdod gael strategaeth ynghylch tai o dan adran 87(1) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, bod y strategaeth, i'r graddau y mae'n ymwneud â'r anghydbwysedd rhwng y galw am dai cymdeithasol yn ardal yr awdurdod a'r cyflenwad ohonynt, yn annigonol.
- (3) Rhaid i Weinidogion Cymru beidio â gwneud penderfyniad o dan is-adran (2)(b) onid ydynt wedi ystyried—
- (a) unrhyw ddatganiad y mae'n ofynnol i'r awdurdod ei baratoi o dan adran 87(2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003, a
  - (b) unrhyw wybodaeth arall y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn berthnasol.
- (4) Rhaid i Weinidogion Cymru ganiatáu'r cais—
- (a) os ydynt yn cytuno â barn yr awdurdod ynghylch pam mae'r cyflwr a ddisgrifir yn adran 8(2) yn bodoli;
  - (b) os ydynt yn cytuno â barn yr awdurdod bod yr amrywiad yn ymateb priodol i'r ffaith bod yr awdurdod wedi dod i'r casgliad fod y cyflwr yn bodoli;
  - (c) os ydynt wedi eu bodloni bod cynigion yr awdurdod a gynhwysir yn ei gais yn unol ag adran 10(2)(d) yn debygol o gyfrannu at leihad yn yr anghydbwysedd rhwng y galw am dai cymdeithasol a'r cyflenwad ohonynt o fewn ardal yr awdurdod, a
  - (d) os ydynt wedi eu bodloni bod yr awdurdod, cyn gwneud y cais, wedi cydymffurfio â'i rwymedigaeth i gynnal ymgynghoriad o dan adran 9.

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2. (See end of Document for details)

- (5) Os oes unrhyw un neu ragor o baragraffau (a) i (d) o is-adran (4) heb ei fodloni, rhaid i Weinidogion Cymru wrthod y cais.
- (6) Rhaid i Weinidogion ganiatáu neu wrthod cais yn unol â'r adran hon o fewn chwe mis sy'n dechrau ar y dyddiad y gwnaethant benderfynu ystyried y cais (gweler adran 11(4)).
- (7) Nid effeithir ar ddilysrwydd penderfyniad Gweinidogion Cymru gan fethiant i gydymffurfio ag is-adran (6).

Gwybodaeth Cychwyn

- I11** A. 12 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**
I12 A. 12 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

13 Dyroddi cyfarwyddyd a amrywiwyd i gynnwys elfennau ehangu

- (1) Pan fo Gweinidogion Cymru yn caniatáu cais awdurdod tai lleol o dan adran 12, rhaid iddynt ddyroddi yn ysgrifenedig gyfarwyddyd a amrywiwyd—
  - (a) sy'n dynodi'n eglur yr ardal y mae'n gymwys iddi;
  - (b) sy'n datgan a yw'r cyfarwyddyd yn gymwys i bob tŷ annedd perthnasol o fewn yr ardal honno ai peidio;
  - (c) os nad yw'r cyfarwyddyd yn gymwys i bob tŷ annedd perthnasol o fewn yr ardal honno, sy'n disgrifio'n eglur y math neu'r mathau o dŷ annedd perthnasol y mae'n gymwys iddo neu iddynt;
  - (d) sy'n datgan y cyfnod y mae i gael effaith ynddo.
- (2) Rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi cyfarwyddyd o dan yr adran hon sy'n wahanol mewn unrhyw ddull sylweddol i'r drafft o'r cyfarwyddyd sydd yng nghais yr awdurdod tai lleol yn unol ag adran 10(2)(a).

Gwybodaeth Cychwyn

- I13** A. 13 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**
I14 A. 13 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

14 Amrywiad lleihau: pŵer i wneud cais

- (1) Caiff awdurdod tai lleol wneud cais i Weinidogion Cymru am amrywiad lleihau i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon—
  - (a) os dyroddwyd y cyfarwyddyd mewn ymateb i gais a wnaed gan yr awdurdod, a
  - (b) os yw'r awdurdod yn dod i'r casgliad fod y cyflwr a ddisgrifir yn is-adran (2) yn bodoli.
- (2) Y cyflwr yw naill ai—
  - (a) nad yw'r galw am dai cymdeithasol sy'n dod o fewn elfennau lleihau'r amrywiad yn sylweddol uwch nac yn debygol o fod yn sylweddol uwch na'r cyflenwad o dai cymdeithasol, neu

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2. (See end of Document for details)

- (b) hyd yn oed os yw'r galw yn sylweddol uwch neu'n debygol o fod yn sylweddol uwch na'r cyflenwad, nad yw'r anghydbwysedd rhwng y galw a'r cyflenwad yn debygol o gynyddu o ganlyniad i arfer yr hawl i brynu a hawliau cysylltiedig.

Gwybodaeth Cychwyn

- I15** A. 14 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler [a. 90\(2\)](#)
I16 A. 14 mewn grym ar 3.9.2012 gan [O.S. 2012/2091](#), [erglau. 1\(2\)](#), 2

15 Cais am amrywiad lleihau

- (1) Mae'r adran hon yn gosod y gofynion sydd i'w bodloni mewn cais gan awdurdod tai lleol i Weinidogion Cymru am amrywiad lleihau i gyfarwyddyd a ddyroddwyd o dan y Rhan hon.
- (2) Rhaid i'r cais—
- (a) cynnwys drafft o'r cyfarwyddyd (fel y byddid yn ei amrywio pe caniateid y cais) a fyddai, pes cynhwysid mewn cais am gyfarwyddyd o dan adran 3, yn cydymffurfio â gofynion adran 3(2)(a), a
- (b) esbonio pam y mae'r awdurdod wedi dod i'r casgliad fod y cyflwr a ddisgrifir yn adran 14(2) yn bodoli.

Gwybodaeth Cychwyn

- I17** A. 15 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler [a. 90\(2\)](#)
I18 A. 15 mewn grym ar 3.9.2012 gan [O.S. 2012/2091](#), [erglau. 1\(2\)](#), 2

16 Penderfyniad Gweinidogion Cymru ar y cais

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru wrthod cais awdurdod tai lleol am amrywiad lleihau (heb ystyried a yw is-adran (2) yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ei ganiatáu ai peidio) os ydynt o'r farn bod yr awdurdod wedi methu â chydymffurfio â gofyniad a osodir o dan adran 27 mewn perthynas â'r cais.
- (2) Rhaid i Weinidogion Cymru ganiatáu'r cais os ydynt yn cytuno â barn yr awdurdod bod y cyflwr a ddisgrifir yn adran 14(2) yn bodoli ac os nad yw Gweinidogion Cymru yn cytuno â hynny, rhaid iddynt wrthod y cais.

Gwybodaeth Cychwyn

- I19** A. 16 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler [a. 90\(2\)](#)
I20 A. 16 mewn grym ar 3.9.2012 gan [O.S. 2012/2091](#), [erglau. 1\(2\)](#), 2

17 Dyroddi cyfarwyddyd a amrywiwyd i gynnwys elfennau lleihau

- (1) Pan fo Gweinidogion Cymru yn caniatáu cais awdurdod tai lleol o dan adran 16, rhaid iddynt ddyroddi yn ysgrifenedig gyfarwyddyd a amrywiwyd—
- (a) sy'n dynodi'n eglur yr ardal y mae'n gymwys iddi;
- (b) sy'n datgan a yw'r cyfarwyddyd yn gymwys i bob tŷ annedd perthnasol o fewn yr ardal honno ai peidio;

Statws Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2. (See end of Document for details)

- (c) os nad yw'r cyfarwyddyd yn gymwys i bob tŷ annedd perthnasol o fewn yr ardal honno, sy'n disgrifio'n eglur y math neu'r mathau o dŷ annedd perthnasol y mae'n berthnasol iddo neu iddynt;
  - (d) sy'n datgan y cyfnod y mae i gael effaith ynddo.
- (2) Rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi cyfarwyddyd o dan yr adran hon sy'n wahanol mewn unrhyw ddull sylweddol i'r drafft o'r cyfarwyddyd sydd yng nghais yr awdurdod tai lleol yn unol ag adran 15(2)(a).

Gwybodaeth Cychwyn

I21 A. 17 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 90(2)**

I22 A. 17 mewn grym ar 3.9.2012 gan O.S. 2012/2091, **erglau. 1(2), 2**

Statws

Golwg cyfnod mewn amser fel yr oedd ar 03/09/2012.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Tai (Cymru) 2011, PENNOD 2.